

İsa Mesih'in Vahyi

1. Başlık
2. Yazar
3. Alıcılar, yer ve durum
4. Tarih
5. Kanonluk
6. Apokaliptik edebiyat
7. Teoloji
8. İçerik ve amaç
9. Eski Antlaşma ile bağlantı ve simgecilik
10. Yorum ekolleri
11. Yapı ve ana hatlar
12. Kaba ana hatlar
13. Yapı: Süreklilik ve koşutluk
14. 5 görünüm dizisine göre koşutluk
15. Ayrıntılı ana hatlar
16. Vahiy kitabının olası bir yapısı
17. (Kutsal olmayan) üçlü birlik, 12-14. bölümler
18. Vahiy kitabında Mesih ve adları
19. Başlangıç ve son – Musa ve Yuhanna
20. Yararlanılan yorumlar

Boğazlanmış Kuzu,
Yahuda'dan çıkan Aslan
ve Ejderha

Mutlu eden kitap
Tapınılmaya kim layıktır?
Dünyanın Kralı kimdir?
Geri gelecek olan Rab
Kilise için umut
Kuzu'nun zaferi
Yakında olacak olanlar
Kral'ın dönüşü
Kilise için teselli
Her şeyin hedefi

Peygamberlik spekülasyona değil,
motivasyona hizmet eder!

Vahiy, açığa çıkarmak için verilmiştir!

1. Başlık

Kitabın başlığı, kitabın ilk üç sözcüğüdür: İsa Mesih'in Vahyi. Grekçede "vahiy" sözcüğü "Apokalypsis"tir. Bir örtüyü, bir perdeyi kaldırmak, yani "açığa çıkarma" anlamına gelir. Bu ancak İsa Mesih'in kendisi aracılığıyla olabilir. Ve bu aynı zamanda İsa Mesih hakkındaki, onun ne olduğu, ne yaptığı ve ne yapacağı hakkındaki açığa çıkarmadır.

Pek çokları bu kitaba diğer Kutsal Kitap kitapları kadar değer vermemiştir, çünkü kitap onlara karanlık ve gizli görünmüştür. Oysa Vahiy'in (bundan sonra Vah. diye kısaltılacaktır) amacı bunun tam tersidir: okuyan (yalnızca anlayan değil) ve onu koruyan, yani ona sarılan ve onu uygulayan için açığa çıkarma, aydınlatma ve cesaret vermedir (1:3). Vah. "meraklılar" için değil, "kullar" içindir!

2. Yazar

Kendini Yuhanna, kardeş ve sıkıntıya ortak olan biri olarak tanıtır (1:4, 9; 22:8). Ama kendisi hakkında pek az şey “açığa çıkarır”. İsa’nın öğrencisi ve elçisi Yuhanna’dan başka kim kiliselere kendini bu kadar doğal bir biçimde tanıtabilir? Şehit Justinus (MS 100-165) ve İrenaeus (115-202), İsa’nın öğrencisi ve elçisi Yuhanna’yı yazar olarak doğrular.

Ama bu, Vah. ile Müjde’nin ve mektupların üslubu ve dili çok farklı olduğu için daha erken dönemde sorgulanmıştır. Farklılıklara rağmen benzerlikler de vardır. Farklılıklar, yazarın aynı kişi olmadığını mutlaka kanıtlamaz.

Yuhanna “Tanrı lütüfkâr bir verendir” anlamına gelir. İsa onu kardeşi Yakup’la birlikte “Gök gürlemesinin oğulları” diye adlandırır (Markos 3:17). Her iki anlam da onun yazılarında tam olarak kendini gösterir.

Yuhanna uzun yaşadı; sonunda büyük olasılıkla Pavlus’un ölümünden sonra Efes’te yaşadı. Yuhanna’nın şehit olarak mı, yoksa ileri yaşta “doğal” bir ölümle mi öldüğü kanıtlanmış değildir. Gelenek, Roma’da kaynayan yağa batırıldığında çektiği acılardan söz eder; ama bundan zarar görmeden kurtulduğu ve ardından Ege Denizi’ndeki Patmos Adası’na sürgün edildiği söylenir. Oradan Efes’e geri döndü.

3. Alıcılar, yer ve durum

Bunlar Küçük Asya’daki yedi yerel kilisedir (2. ve 3. bölümler). Her kilisenin Vah.’in tamamının eksiksiz bir kopyasını mı, yoksa yalnızca kendisine yöneltilmiş mektubu mu aldığı sorulabilir.

Alıcılar, Yuhanna gibi kısmen zulüm ve zorluklar içinde olan, putperestlikten (Gnostisizm) ve Yahudilikten gelen yanlış öğretilerle ve etkilerle mücadele etmek zorunda olan kişilerdi. Zulüm dalgalar halinde gelse ve her zaman ve her yerde aynı şiddette olmasa da, 1. ve 2. yüzyılda devlet ile kilise arasında mesafeli bir hava olduğu açıkça görülür.

Denir ki, o zamanlar Yeni Antlaşma’nın hiçbir mektubu Vah. kadar hevesle okunmamıştır, çünkü o, teselli ve cesaret vermek için kilisenin yüreğine konuşuyordu. Bu da bizi, bu mektubu hevesle okuyarak bizim de büyük bereket yaşayabileceğimiz konusunda yüreklendirir.

Vah.’in yazıldığı Patmos’tan Vah. yedi kiliseye gönderildi ve bir ya da birkaç ulak tarafından o dönemin olağan yollarından taşındı.

4. Tarih

Yeni Antlaşma’nın en uzun mektubunun yazılış tarihi hakkında iki görüş vardır. Erken tarihleme, onu Neron’un saltanat dönemine (54-68) yerleştirir. Yuhanna Yeruşalim’deki tapınağı ölçmek zorunda olduğuna göre, bu, tapınağın 70 yılında yıkılmasından önce olmalıdır.

Daha fazla yorumcu tarihi belirgin biçimde daha geç, Domitianus’un saltanat dönemine (81-96) koyar; örneğin Polikarp’ın öğrencisi olan İrenaeus, ki Polikarp da Yuhanna’nın öğrencisiydi. Domitianus, kendini Rab ve Tanrı (Dominus et Deus) olarak tapırdığı bir imparator kültüne sahip ilk imparatordu. Yuhanna, imparator kültünün karşısına yaşayan Tanrı’ya ve Kuzu’ya yapılan gerçek tapınmayı koyar.

Yazılış tarihi, Vah.’i yorumlayan yorum ekolüyle de ilgilidir. Böylece erken tarihleme, mantıksal olarak preteristler ve postmilenyalistler tarafından tercih edilir.

5. Kanonluk

Toplam 27 kitap ve mektuptan oluşan Yeni Antlaşma kanonunda Vah. haklı olarak en son sırada yer alır. Yeni Antlaşma'nın tek peygamberlik kitabı olarak, yazıldığı zamandan bakıldığında gelecekte olan şeyleri ele alır.

Vah.'in gerçekliği, elçisel yazarlığı ve dolayısıyla esinlenmişliği, onun görece erken bir dönemde (2. yüzyılın ikinci yarısı) Yeni Antlaşma kanonunda kabul görmüş yerini almasını sağlamıştır; bunu belki de yedi kiliseye hızla yayılması kolaylaştırmıştır. Öte yandan – Doğu Kilisesi'nde – Vah.'in kabul edilmesi 12. yüzyıla kadar sürdü. Başlıca kuşklar, Vah.'in Yuhanna Müjdesi'nden başka (bilinmeyen ya da doğrulanmamış) bir yazarı olduğu varsayımına dayanıyordu. Dil üslubunun farklı olduğu genel olarak kabul edilir ve farklı yazarlar olduğunu düşündürebilir. Dil farkını çeşitli nedenler açıklayabilir: Yuhanna Aramice konuşuyordu ve Vah.'i erken yazdı; Müjde'yi ise “daha iyi” bir Grekçeyle yazdı. Ya da Grekçeyi iyi bilen veya Grek olan ve Yuhanna'nın dilini düzelten bir kâtibî vardı. Vahiy'in farklı üslubu bilinçlidir ve “apokaliptik” tarz karşısında farklılıklar kasıtlıdır.

6. Apokaliptik edebiyat

Kutsal Kitap dışı ve Yahudi apokaliptik edebiyatı, MÖ 2. yüzyıldan MS 2. yüzyıla kadar Yahudilikte yaygın ve sevilen bir yazı ya da edebiyat üslubudur. Bu yazılar imgeler ve simgeler, göksel ve karanlık varlıklar kullanır ve daha iyi zamanları önceden bildirerek zor zamanlar için cesaret vermeyi amaçlardı. Yazar takma bir ad kullanırdı (Hanok, İbrahim, Baruk, Ezra ve başkaları).

Belli bir benzerlik olduğu açıkça görülür. Bu esinlenmiş mektubun edebi üslubu apokaliptiktir ve okurların karşısına bilinen ya da olağan bir şey olarak çıkmıştır. Yine de Yahudi apokaliptik edebiyatından farklar, Vah.'i de oraya yerleştirmek için fazla büyüktür: Yazar kendini tanıtır ve açığa çıkarmanın kaynağı olarak İsa Mesih'e dayanır. İçeriği eşsizdir. Yahudi değil, Hristiyandır. Bu kitabın apokaliptik niteliği Rab İsa Mesih'in kişiliğine bağlıdır.

7. Teoloji

Vah.'in teolojisi, diğer mektuplarda – Yuhanna'nın kendi mektuplarında bile – ya da Pavlus ve Petrus'ta karşılaştığımız teolojiden farklıdır. Vah.'te o, görsel bir teolojiden, görmekten oluşur. Dinleyici fırtınaya, ateşe, depremlere, acılara, küfre ve çılgınlığa götürülür. Vah.'in teolojisi Yeni Antlaşma'nın öğretisine dayanır, ama özellikle görüşlerde Eski Antlaşma'ya dayanır. Vah. doğrudan Eski Antlaşma'nın simgeciliğine bağlanır ve onu tamamlanmaya kadar sürdürür.

8. İçerik ve amaç

Tanrı'nın kurtuluşu yalnızca kişisel, bireysel bir konu değildir. Vah., Tanrı'nın, Oğlu İsa Mesih aracılığıyla yeryüzünü (evreni) yeniden sahiplenme ve “geri fethetme” yönündeki egemen planını açığa çıkarır. Vah., onun planının yeni yaratılıшта tamamlanmasına kadar uzanır. Oraya giden yol, Vah.'te Yeni Antlaşma'nın başka hiçbir mektubunda olmadığı gibi anlatılır. Yine de Vah. ayrıntılı bir “son zaman tarifesi” içermez.

Vah.'in okur için, imanlı için amacını kendisi belirtir: Doğru olan daha da doğru olsun ve doğru davransın; kutsal olan da (sözünde ve davranışında) daha da kutsal olsun (22:11).

Kitabın amacı teselli ve cesaret vermektir. Vah. bize Tanrı'nın tahtının sağlam durduğunu, Tanrı'nın onun üzerinde oturduğunu, tahtın sessiz kalmadığını ve bir planı olduğunu güvence altına alır. Tanrı oradan dünyadaki olaylara güçlü ve etkili biçimde müdahale eder; günaha ve haksızlığa son vermek ve günahkârı cezalandırmak için. "Hep böyle mi sürüp gidecek?" sorusuna Vah. güvenle yanıt verir: Hayır! Tanrı ve Kuzu zafer kazanacak. Ama Rab'bin görünüşüne kadar durum Hristiyanlar için zafer gibi değil, yenilgi gibi görünecektir, çünkü pek çoğu şehit olarak ölür. Ama onların ölümü onların zaferidir; tıpkı Kuzu'nun kendi ölümüyle galip gelmesi gibi.

Bu ileriye bakış ve Tanrı Oğlu'nun bu mektup aracılığıyla açığa çıkarılması, şu anda acı çeken kiliseyi Tanrı'ya ve Kuzu'ya tapınmaya yöneltir. Büyük fark şudur: Yeryüzünde yaşayanlar putlara taparlar, Hristiyanlar ise Kuzu'ya.

9. Eski Antlaşma ile bağlantı ve simgecilik

Vahiy ancak Eski Antlaşma'nın ışığında anlam kazanır. Vah.'te bütün Eski Antlaşma'ya 500'den fazla gönderme vardır (ama doğrudan bir alıntı yoktur). Yuhanna en çok Daniel'e, Yeşaya'ya ve Hezekiel'e, ayrıca Mısır'dan Çıkış'a başvurur.

Vah.'in simgesel dili açıktır ve büyük ölçüde – ama yalnızca değil – Eski Antlaşma'ya dayanır.

- Diğer Kutsal Kitap kitaplarıyla açıklanabilen simgeler
- Vah.'in kendisinde açıklanan simgeler
- Vah.'in bağlamından açıklanabilen simgeler
- Başka (ya da dış) kaynaklarla açıklanabilen simgeler

10. Yorum ekolleri

Kilise tarihi boyunca Vah.'e farklı bakış açıları belirginleşmiştir. Böylece bugün yorum ekollerinden söz edilebilir. Bunlar temelde, Yuhanna'nın yazdığı şeylerin ve olayların zaman içindeki yerinin belirlenmesinde birbirinden ayrılır. Aynı biçimde, ve bir önceki farkın sonucu olarak da, simgelerin yorumlanmasında farklılıklar vardır. Bu yorum ölçülü ve dikkatli yapılmalıdır, çünkü bazılarında yorumdan %100 emin olma olanağına sahip değiliz.

- *Preterist yorum* (çağdaş tarih açısından): Peygamberlikler Yuhanna'nın zamanında zaten gerçekleşmiştir. Örneğin canavar ve 666 sayısı Neron'un kişiliğinde gerçekleşmiştir.
- *Tarihsel yorum*: Peygamberliklerin gerçekleşmesi bütün kilise tarihi boyunca aranır ve yorumlanır (örneğin Luther ve başka reformcular, Isaac Newton).
- *Fütürist yorum* (son tarih açısından): Peygamberliklerin çoğu, Yuhanna'nın açısından da, 2012 yılındaki bizim açımızdan da, ancak Mesih'in bütün insanlara görünür biçimde geri gelmesinden kısa süre önceki zamanda gerçekleşecektir (örneğin J.N. Darby, C.I. Scofield, Walvoord, Ryrie, Hal Lindsay; özellikle dispensasyonalizmin bakış açısı).
- *İdealist yorum* (tarih üstü): Peygamberlikler tarihsel olayları anlatmaz; Tanrı'nın kötüyü ve kötülüğe karşı zafer kazanacağını özel bir biçimde tekrar tekrar dile getirir.
- *Kurtuluş tarihi yorumu*: Bu yorum tek bir modele bağlanmaz; her metni, metne en iyi uyan biçimde yorumlamaya çalışır. Böylece bu yorum biçiminde, köle gibi tek bir yorum modeline bağlanmadan, önceki dört yöntemin hepsi kullanılır (T. Zahn, O. Cullmann, G.E. Ladd). Temelde tarih, hedefinden

yola çıkılarak görülür: Mesih'in gelişi, eskiyi sona erdiren ve yeniye başlatan gelecekteki dönüm noktasıdır.

Bütünlük açısından, tek tek yorum ekollerinin yanı sıra Bin Yıllık Krallık'la ilgili farklı görüşlerden de söz etmek gerekir; bunlar da yukarıda adı geçen yorum ekolleriyile ilişkilidir.

Amilenyalizm: Bin Yıllık Krallık ruhsal olarak ve İsa'nın göğe alınmasından beri zaten var olan (gerçekleşmiş) bir şey olarak yorumlanır. Ardından İsa'nın gelecekteki gelişiyle yeni yaratılış başlar.

Postmilenyalizm: Bin Yıllık Krallık, Müjde'nin yayılmasıyla uzun bir zaman içinde dış biçimde oluşacak ve geri gelen Mesih'e teslim edilecektir.

Premilenyalizm: Bin Yıllık Krallık İsa'nın gelişiyle, Mesih'in gelişiyle başlar. Bütünüyle gelecektedir ve harfiyen anlaşılmalıdır. Premilenyalizm içinde bu görüşü temelde savunan 2 yön vardır:

1. Dispensasyonalizm (en yaygın olanı): Bu esenlik krallığında bütün vaatler, ruhsal olarak yeniden kurulmuş ulusal İsrail halkında gerçekleşir; o zaman Yeruşalim'de tapınak ve kurban hizmeti olacak, Mesih de oradan dünyaya egemen olacaktır. Kilise Mesih'le birlikte egemenlik sürer. Vah.'in 4-19. bölümleri yalnızca kilisenin göğe alınmasından sonraki zamanı, 7 yıllık bir sıkıntı dönemini anlatır.
2. Klasik ya da tarihsel premilenyalizm: İlk Hristiyanlar gelecekte bir esenlik krallığı ve ondan önce ortaya çıkacak olan Mesih karşıtının egemenliğini ve Hristiyanları ezmesini bekliyorlardı. Vah. gelecekteki olayları anlatır, ama Rab'bin gelişine kadar kilisenin bütün tarihini ilgilendirir; göğe alınma da bu gelişte gerçekleşir.

Bu şema premilenyalizmin görüşünü gösterir:

(Şema: soldan sağa zaman çizgisi)

- Mesih'in 1. gelişi (haç, yukarı ok)
- Kilisenin zamanı
- Sıkıntı
- Mesih'in 2. gelişi (aşağı ok)
- Milenyum – Bin Yıllık Krallık

11. Yapı ve ana hatlar

Bu konuda pek çok öneri vardır. Farklı ana hatlar, farklı bakış açılarına ve yönlere dayanır. Bunlar ağırlık noktalarına, konulara, doruk noktalarına, edebi yapıya, ara bölümlere, kesintilere, sayılara ve başka ölçütlere göre belirlenir.

Her durumda ana hatlar ve metnin bütününe yapısını izleyebilmek, kitabın nasıl anlaşılacağını da belirler. Bu bakımdan bu noktada titiz (kişisel) bir çalışma çok yararlıdır.

Birçok yorumcu 1. bölümün 19. ayetinde bir ana hattın anahtarını görür. Mesih Yuhanna'ya şöyle der:

Şimdi şunları yaz:

1. gördüklerini	yüceltilmiş Mesih'in görünümü, 1:12-20
2. şimdi olanları	Küçük Asya'daki 7 kilise, 1. yüzyıl, 2. ve 3. bölümler

3. ve bundan sonra olacakları	4. bölümden ya da 6. bölümden itibaren, 1. yüzyıldan itibaren
-------------------------------	---

Böylece Vahiy'i kabaca 2 bölüme ayırmak mümkün olur:

1. 1-3. bölümler (Yuhanna'nın görmüş olduğu, Mesih, ve gördüğü, kiliseler)
2. 4-22. bölümler (yeni yaratılışın tamamlanmasına kadar göksel görünüm).

Yuhanna'nın bu ayette Vahiy'in bir "ikiye bölünmesini" ya da "üçe bölünmesini" öngörmek isteyip istemediği yorumcular arasında açık değildir. Bu ayetin basit bir açıklaması 2 ya da 3 (zaman) birimine *değil*, sadece Yeni Antlaşma'nın "son günler" dediği zamanın bütününe işaret eder. Bunlar İsa'nın ilk gelişle zaten başlamıştır ve Rab İsa'nın son kez, 2. kez gelişine kadar sürecektir.

G. K. Beale bu bağlamda dikkate değer bir ipucu verir: "(19. ayetin) son kısmı (*bundan sonra olacakları*) büyük olasılıkla Daniel 2:28, 29, 45'e bilinçli bir göndermedir; bu, asıl bağlamında, bütün yeryüzünü kaplayacak olan Tanrı'nın krallığına ilişkin görümün eskatolojik çerçevesine ve kapsamına ilişkindir. Daniel 2:28 ve 29'da 'son günler' ifadesi 'bu şeylerden sonra' ile eş anlamlı olarak kullanılır. Eğer 'bu şeylerden sonra' genel eskatolojik (son zamana ait ya da son) çağ için kullanılıyorsa, 1:19 böyle dar bir kronolojik formül dile getiremez. Büyük olasılıkla, başlangıcını geçmişte içeren, ama aynı zamanda şimdiki ve geleceği de kapsayan son zaman dönemine gönderme yapar."

Basit ve kolay izlenebilir bir bölümlenme, Vahiy'i 4 bölüme ayırır; birinci ve son bölüm mektubun girişini ve kapanışını oluşturur, ikisinin arasında da iki ana bölüm yer alır:

12. Kaba ana hatlar

Mektubun girişi 1:1-8

Birinci ana bölüm:

Yeryüzündeki görünüm: İnsanoğlu ve 7 kiliseye 7 ileti 1:9-3:21

İnsanoğlu ve 7 altın kandillik görümü 1:9-20

7 kiliseye 7 iletinin yazdırılması 2:1-3:21

İkinci ana bölüm:

Gökteki görümler: "Bundan sonra olacaklar" 4:1-22:5

- Birinci görünüm dizisi: Tanrı'nın göksel taht salonu; 7 mühür 4:1-8:1
- İkinci görünüm dizisi: 7 boru 8:(1)2-11:19
- Üçüncü görünüm dizisi: Görüntüler (kadın ve çocuk, ejderha, Mikael, denizden ve yerden çıkan canavar) ve tarihsel ayrıntılar 11:19-15:4
- Dördüncü görünüm dizisi: 7 öfke ya da yargı tası 15:5-19:10
- Tamamlayıcı görünüm: Fahişe Babil 17:1-19:10
- Beşinci görünüm dizisi: Tanrı'nın zaferi ve son yargılar 19:11-22:5
- Tamamlayıcı görünüm: Kuzu'nun gelini – yeni yaratılış 21:9-22:5

Mektubun kapanışı 22:6-21

13. Yapı: Süreklilik ve koşutluk

Anlamli bir ana hat ararken önemli bir soru, anlatılan olayların zaman içindeki akışıdır.

Bir görüş, Vah.'teki bütün olayları kronolojik anlamda birbirini izleyen olaylar olarak görür.

Başka bir görüş, Vahiy'in ana bölümünü, birbirine koşut ilerleyen birkaç döngüden söz ettiği biçimde görür. Bunlar basit tekrarlar değil, açıklayıcı ara bölümlerle tekrar tekrar kesilen ve bütün Hristiyan çağını kapsayabilen görünüm dizileridir. Nerede başladıkları tam olarak ve kesinlikle söylenemez; ama sonları her zaman Rab İsa Mesih'in görünüşüdür.

Bu koşutluk, kronolojik bir sıranın aksine, neye dayandırılabilir?

Aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi, dikkat çekici benzerlikler görülür. En önemlisi, metinde Rab İsa Mesih'in gelişinin birçok kez anılmasıdır. Bu olay en yoğun biçimde ancak 19:12'de anlatılsa da, daha önce birkaç kez ayrıntılı olarak dile getirilir. Bu geliş ve onu izleyen Tanrı'ya övgü, her seferinde bir görünüm dizisini kapatan ve koşut bir bölümlemeyi anlamlı kılan bir hedef ve sabit noktadır.

14. 5 görünüm dizisine göre koşutluk

4:1-8:1	8:1-11:18	11:19-15:4	15:5-19:10	19:11-22:5
açıldı	açıldı	açıldı	açıldı	açıldı
bir kapı - gökte	7. mühür (kitap ancak şimdi açıktır); sessizlik - gökte	Tanrı'nın tapınağı - gökte	Buluşma Çadırı'nın tapınağı - gökte	Gök
Taht	Altın buhur sunağı	Antlaşma Sandığı	Tanrı'nın yüceliğinden ve gücünden çıkan duman	Sadık ve Gerçek Olan
Şimşekler Sesler Gök gürlemeleri	Sesler Gök gürlemeleri Şimşekler Deprem	Şimşekler Sesler Gök gürlemeleri Deprem Dolu	Şimşekler Sesler Gök gürlemeleri en büyük deprem en büyük dolu	Kendisi bizzat gelir
7 mühür	7 boru	(7 belirti / bölüm)	7 tas	7 kez "Ve gördüm"
6. mühür: Mesih'in gelişi	7. boru: Mesih'in gelişi	Yeryüzünün hasadı: Mesih'in gelişi	7. tas: Mesih'in gelişi	Mesih'in gelişi
<i>Ara bölüm: 7. bölüm: 144.000 Büyük kalabalık</i>	<i>Ara bölüm: 10. bölüm ve 11. bölümün başı</i>	<i>Ara bölüm: 14. bölümün başı: 144.000</i>	<i>Uzun ek: Fahişe: Babil</i>	<i>Uzun ek: Gelin: Yeni Yerusolim</i>
7:11-12: Coşku/tapınma 12. ayet: Övgü, yücelik, bilgelik, şükran, saygı, güç, kudret Tanrımız'a ..	11:16 vd.: Coşku/tapınma 17. ayet: .. Rab, her şeye gücü yeten Tanrı, .. çünkü büyük gücünü kullandın...	15:3 vd.: Coşku/tapınma 3. ayet: Senin işlerin büyük ve şaşılabacak işlerdir, Rab, her şeye gücü yeten Tanrı ..	19:1 vd.: Coşku/tapınma 1. ayet: Kurtuluş, yücelik, saygınlık ve güç Rab'be, Tanrımız'a	

4:1-8:1	8:1-11:18	11:19-15:4	15:5-19:10	19:11-22:5
7:17: <i>Tahtın</i> ortasındaki Kuzu .. onların çobanı olacak ve onları yaşam suyunun pınarlarına götürecektir	11:17 vd.: <i>Egemenliğe</i> başladın .. kullarına ödülleri vermek için	15:3 vd.: [Sen] kutsalların <i>Kralı</i> .. bütün uluslar gelip senin önünde tapınacak	19:6: Rab <i>egemenliğine</i> başladı .. 9. ayet: Kuzu'nun düğün şölenine çağrılanlara ne mutlu	22:3: Tanrı'nın ve Kuzu'nun <i>tahtı</i> .. 5. ayet: [Onun kulları] sonsuzlara dek 'krallar olarak' egemenlik sürecekler

(Şema: kademeli olarak dizilmiş, hepsi aynı hedefe doğru ilerleyen beş ok; birincisi en uzundur, sonraki her biri daha geç başlar:)

- 1. görüş dizisi
- 2 görüş dizisi
- 3. görüş dizisi
- 4 görüş dizisi
- 5

[illegible]

(Şema: iç içe geçmiş beş elips; kırmızı bir ok dıştaki elipsten en içteğine kadar uzanır. Dıştan içe doğru:)

- hans-joerg-ronsdorf.de

- Kuzu
- 24 ihtiyar
- Sayısız melek
- Büyük kalabalık
- İsrail'in mühürlenmiş 144.000'i
- **7 boru** – Buhur sunağı – 2. *görüm dizisi: 8:1 – 11:18*
- Küçük tomar
- 2 tanık
- **Apollyon: Dipsiz derinliğin meleği ve ordusu**
- 3 büyük vay
- 4 melek
- *Güçlü bir melek*
- **7 belirti** – **Sandık** – 3. *görüm dizisi: 11:19 – 15:4*
- Oğul'un hasadı
- Kadın ve çocuk
- Ejderha
- 2 canavar
- **7 tas** – **Duman** – 4. *görüm dizisi: 15:5 – 19:10*
- Kuzu'nun düğünü
- Fahişe Babil'in yargılanması
- En Kutsal Yer – 5. *görüm dizisi: 19:11 – 22:5*
- Parousia, yargı, krallık, yeni yaratılış
- Gelin Yeruşalim'in yüceliği

15. Ayrıntılı ana hatlar

Mektubun girişi 1:1-8

1. Başlık: 1:1 (başı)
2. Kaynak ve amaç: 1:1-2
3. Mutluluk sözü: 1:3
4. Selam: 1:4-5 (başı)
5. Övgü (dokoloji): 1:5-6
6. Konu: 1:7
7. Vahiy'i asıl verenin tanıtılması: 1:8

Birinci ana bölüm: Yeryüzündeki görüm: İnsanoğlu ve 7 kiliseye 7 ileti 1:9-3:21

Yedi kiliseye yedi iletinin yazdırılmasına giriş 1:9-20

1. Yuhanna'nın dış koşulları: 1:9
2. Rab'bin kendini tanıtmaması ve Yuhanna'ya verdiği görev: 1:10-11
3. Yedi kandillik 1:12

4. İnsanoğlu: 1:13-16
5. Yuhanna'nın tepkisi ve Rab'bin yüreklendirmesi 1:17-18
6. Görevin yinelenmesi: 1:19
7. Yıldızların ve kandilliklerin açıklanması: 1:20

I. Efes'e 2:1-7

1. Hitap ve kendini tanıtmak: 2:1
2. Takdir: 2:2-3
3. Kınama: 2:4
4. Tehditte birlikte talimat: 2:5
5. Övgü: 2:6
6. Dinlemeye çağrı
7. Galip gelene vaat: 2:7

II. İzmir'e 2:8-11

1. Hitap ve kendini tanıtmak: 2:8
2. Takdir: 2:9
3. Yüreklendirme ve hazırlık: 2:10 (başı)
4. Talimat: 2:10
5. Ödül vaadi: 2:10 (sonu)
6. Dinlemeye genel çağrı: 2:11 (başı)
7. Galip gelene vaat: 2:11 (sonu)

III. Bergama'ya 2:12-17

1. Hitap ve kendini tanıtmak: 2:12
2. Takdir: 2:13
3. Kınama: 2:14-15
4. Talimat: 2:16
5. Yargı tehdidi: 2:16
6. Dinlemeye genel çağrı: 2:17 (başı)
7. Galip gelene vaat: 2:17 (sonu)

IV. Tiyatira'ya 2:18-29

1. Hitap ve kendini tanıtmak: 2:18
2. Takdir: 2:19
3. Kınama: 2:20-21
4. Yargı tehdidi: 2:22-23
5. Sadık olanlara yüreklendirme: 2:24-25
6. Galip gelene vaat: 2:26-28
7. Dinlemeye genel çağrı: 2:29

V. Sart'a 3:1-6

1. Hitap ve kendini tanııtma: 3:1
2. Takdir = kınama: 3:1
3. Talimat: 3:2-3 (başı)
4. Yargı tehdidi: 3:3 (sonu)
5. Sadık olanlara yüreklendirme: 3:4
6. Galip gelene vaat: 3:5
7. Dinlemeye genel çağrı: 3:6

VI. Filadelfya'ya 3:7-13

1. Hitap ve kendini tanııtma: 3:7
2. Takdir ve teselli: 3:8
3. Yüreklendirme (düşmanlarla ilgili olarak): 3:8-9
4. Koruma vaadi: 3:10
5. Talimat: 3:11
6. Galip gelene vaat: 3:12
7. Dinlemeye genel çağrı: 3:13

VII. Laodikya'ya 3:14-21

1. Hitap ve kendini tanııtma: 3:14
2. Takdir = kınama: 3:15
3. Yargı tehdidi: 3:16-17
4. Talimat: 3:18-19
5. Sadık olanlara vaat: 3:20
6. Galip gelene vaat: 3:21
7. Dinlemeye genel çağrı: 3:22

İkinci ana bölüm: Gökteki görümler: "Bundan sonra olacaklar" 4:1-22:5

I. Birinci görünüm dizisi: Yedi mühür 4:1-8:1

Yedi mühre giriş: Tarihin Tanrısı ve çevresi 4:1-5:14

1. Gökteki kapının açılması ve görenin göğe alınması 4:1-2 (başı)
2. Taht ve tahtta oturan: 4:2-3
3. Tahtın çevresi: 4:4-8
4. Tahtta oturana 24 ihtiyarın tapınması: 4:9-11
5. Tahtta oturanın elindeki tomar: 5:1-5
6. Tahtın ortasındaki Kuzu: 5:6-7
7. Kuzu'ya tapınma: 5:8-14

İlk altı mührün açılması 6:1-17

- Birinci mühür: Yay ve zafer tacı: fetihler, zaferler: 6:1-2
- İkinci mühür: Büyük bir kılıç: savaşlar: 6:3-4
- Üçüncü mühür: Bir terazi: kıtlık: 6:5-6

- Dördüncü mühür: Ölüm: kılıçla, kıtlıkla, (salgın) ölümle ve yabanıl hayvanlarla öldürme yetkisi: 6:7-8
- Beşinci mühür: Sunağın altındaki şehitlerin canları: 6:9, 11
- Altıncı mühür: Sarsıntılar: 6:12, 17

İki ara görünüm 7:1-17

- 144 000 kişinin mühürlenmesi: 7:1-8
- Tahtın önündeki sayısız kalabalık: 7:9-17

Yedinci mührün açılması 8:1

II. İkinci görünüm dizisi: Yedi boru 8:(1)2-11:19

Yedi boruya giriş 8:(1)2-6

- Borulu meleklerin ortaya çıkışı: 8:2
- Buhurdanlı melek: 8:3-5
- Boru çalmaya hazırlık: 8:6

İlk altı borunun çalınması 8:7-9:21

- Birinci boru: Yer: konut ve bitkisel besin: 8:7
- İkinci boru: Deniz: balıkçılık ve ticaret: 8:8-9
- Üçüncü boru: Sular: yaşam için en gerekli olan: 8:10-11
- Dördüncü boru: Gök cisimleri ve üç vay'ın duyurulması: 8:13
- Beşinci boru (birinci vay) ve iki vay daha olacağının duyurulması: 9:1-12
- Altıncı boru (ikinci vay): 9:13-21

İki ara görünüm 10:1-11:14

- Küçük tomarı taşıyan melek: 10:1-11
- Tapınağın ölçülmesi ve Yeruşalim'deki iki tanık: 11:1-14

Yedinci borunun çalınması 11:15-18

- Üçüncü vay'ın duyurulması: 11:14
- Yedinci borunun çalınması (üçüncü vay): 11:15 (başı)
- Tanrı'nın egemenliğinin duyurulması: 11:15 (ortası)
- Tanrı'ya 24 ihtiyarın tapınması: 11:16-18

III. Üçüncü görünüm dizisi: Ek görüntüler ve tarihsel ayrıntılar 11:19-15:4

Giriş: Gökteki tapınağın açılması 11:19

1. Görünmeyen baş düşmanla ilgili görüntüler: Ejderhanın kadına karşı savaşı 12:1-17

- Birinci tablo: Ejderhanın yeni doğan çocuğa saldırısı: 12:1-6
- 1. belirti: Doğuran kadın: 12:1-2
- 2. belirti: Kadını ve çocuğunu tehdit eden ejderha: 12:3-4

- Çocuğun doğumu ve korunması: 12:5
- Kadının kaçıışı ve korunması: 12:6
- İkinci tablo: Ejderhanın gökteki başarısız savaşı: 12:7-12
- Yenilgisi ve yeryüzüne düşüşü: 12:7-9
- Gökte onun yenilgisi üzerine coşku: 12:10-12
- Üçüncü tablo: Ejderhanın kadına ve onun öbür soyuna saldırısı: 12:13-17
- Kadına zulmetmesi ve kadının korunması: 12:13-16
- Kadının öbür soyuna karşı savaşı: 12:17

2. Görünen baş düşmanla ilgili görüntüler: Canavarın kutsallara karşı savaşı 13:1-18

- Denizden çıkan canavar: 13:1-10
- Tanımı: 13:1-3
- Ona tapınılması: 13:4
- Tanrı'ya küfretmesi: 13:5-6
- Kutsallara karşı savaşı: 13:7-8
- Kutsallara sadakat çağrısı: 13:9-10
- Yerden çıkan canavar: Vahiy 13:11-18
- İkinci canavarın tanımı: 13:11-14 (başı)
- İkinci canavarın öğretisi: 13:14-18

3. Hedefe bir ön bakış: Kuzu'yla birlikte Siyon'daki 144 000 kişi – ve onların ezgisi 14:1-5

- Tanımları: 14:1
- Ezgileri: 14:2-3
- Kimlikleri: 14:4-5

4. Yargıyı duyuran üç melek 14:6-13

- Birinci melek: Sonsuz Müjde: 14:6-7
- İkinci melek: Babil düştü: 14:8
- Üçüncü melek: Dönekliğe karşı uyarı: 14:9-11
- Tanrı'nın buyruklarına ve İsa'ya imana bağlı kalma çağrısı: 14:12
- Bundan böyle ölenlere ne mutlu sözü: 14:13

5. Bulut üzerindeki İnsanoğlu ve seslenen üç melek 14:14-20

- Yeryüzünün tahıl hasadı: 14:14-16
- Yeryüzünün üzüm hasadı: 14:17-20

6. Son belaları taşıyan yedi meleğin hazırlanması 15:1

7. Hedefe ikinci bir ön bakış: Camdan denizin kıyısındaki galip gelenler – ve onların ezgisi 15:2-4

- Galip gelenler: 15:2
- Galip gelenlerin ezgisi: 15:3-4

IV. Dördüncü görünüm dizisi: Yedi tas (= yedinci borunun yargılarının tamamlanması) 15:5-19:10

Yedi tasa giriş 15:5-16:1

- Tanıklık Çadırı'nın tapınağının açılması: 15:5
- 7 tasi taşıyan 7 meleğin ortaya çıkışı: 15:6-8
- 7 tasın boşaltılması buyruğu: 16:1

İlk altı tasın boşaltılması 16:2-9

- 1. tasın boşaltılması: Yer: 16:2
- 2. tasın boşaltılması: Deniz: 16:3
- 3. tasın boşaltılması: Sular: 16:4-7
- 4. tasın boşaltılması: Güneş: 16:8-9
- 5. tasın boşaltılması: Canavarın imparatorluğu: 16:10-11
- 6. tasın boşaltılması: Fırat: 16:12

Ara görünüm: Savaş için toplanma 16:13-16

- Kralları toplamak için kirli ruhların çıkıp gitmesi: 16:13-14
- Araya giren söz: Uyanık kalanlara ne mutlu: 16:15
- Harmagedon'da savaş için toplanma: 16:16

7. tasın boşaltılması: Hava 16:17-21

V. Dördüncü görünüm dizisine tamamlayıcı görünüm: Fahişe – sahte görkemi ve düşüşü 17:1-19:10

Fahişe ve canavar 17:1-18

- Giriş: 17:1-3
- Kadının tanımı: 17:3-6
- Kadın ve canavar hakkında açıklamalar: 17:7-18

Babil'in yıkılışı 18:1-24

- Düşüşün duyurulması: 18:1-3
- Onu terk etme ve günahlarının karşılığını verme uyarısı: 18:4-7
- Belalarının duyurulması: 18:8
- Yeryüzünde yaşayanların onun düşüşü üzerine ağıtı: 18:9-19
- Düşüşün sonuçları: 18:21-24

Babil'in yıkılışı üzerine dört Hallelu-Ya ve Kuzu'nun düğününün duyurulması 19:1-10

- Birinci Hallelu-Ya: 19:1-2
- İkinci Hallelu-Ya: 19:3
- Üçüncü Hallelu-Ya: 19:4-5
- Dördüncü Hallelu-Ya ve Kuzu'nun düğününün duyurulması: 19:6-7
- Kuzu'nun düğününün hazırlanması: 19:8-9

Görenin tepkisi 19:10

VI. Beşinci görünüm dizisi: Tanrı'nın zaferi ve son yargılar: 19:11-22:5

1. İsa Mesih'in geri gelişi 19:11-16

- a. Göğün açılması: 19:11 (başı)
- b. Beyaz attaki atlı: 19:11.
- c. Atlının tanımı: 19:12-16
- Gözleri: 19:12
- Taçları: 19:12
- Adı: 19:12
- Giysisi: 19:13
- Özünü dile getiren adı: 19:13
- Orduları: 19:14
- Kılıcı: 19:15
- Resmî unvanı: 19:16

2. Tanrı'nın yargı şöleninin duyurulması 19:17-18

3. Canavarın, sahte peygamberin ve ordularının yargılanması 19:19-21

4. Şeytan'ın geçici yargılanması 20:1-3

- a. Uygulayan: 20:1
- b. Uygulama: 20:2-3 (başı)
- c. Amaç: 20:3
- d. Zaman sınırı: 20:3 (sonu)

5. Bin yıllık krallık 20:4-10

- a. Kutsalların egemenliği: 20:4-6
- b. Şeytan'ın yargılanması: 20:7-10

6. Ölülerin yargılanması 20:11-15

- a. Yargı sahnesi: 20:11-12 (başı)
- b. Yargılama süreci: 20:12 (sonu)-13
- c. Mahkûm edilme: 20:14-15

7. Yeni olan 21:1-8

- a. Yeni yaratılış: 21:1
- b. Yeni Yeruşalim: 21:2
- c. Tanrı'yla yeni paydaşlık: 21:3-4
- d. Tanrı'nın Yuhanna'ya kapanış sözleri: 21:5-8

VII. Dördüncü görünüm dizisine tamamlayıcı görünüm: Gelin – onun yüceliği 21:9-22:5

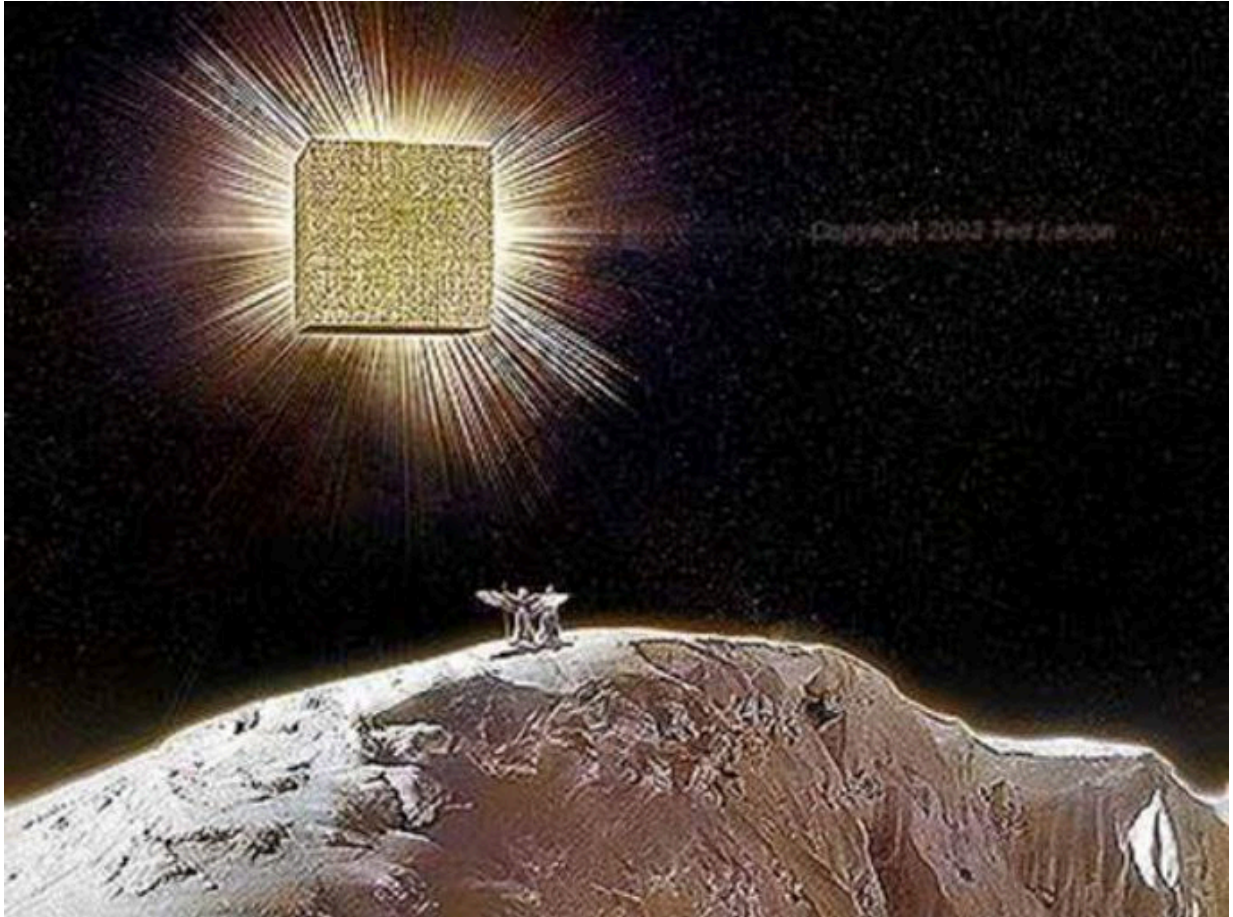
Giriş 21:9-10

Kentin görünüşü 21:11-27

1. Parıltısı (yüceliği): 21:11
2. Dış görünüşü 21:12-14
3. Boyutları: 21:15-17
4. Yapı malzemesi (güzellik, değerlilik): 21:18-21
5. Tapınağı: 21:22
6. Işığı: 21:23
7. Halkı: 21:24-27

Kentte yaşayanların yaşamı 22:1-5

1. Suyu: 22:1
2. Meyvesi: 22:2 (başı)
3. Sağlığı: 22:2-3 (başı)
4. Yönetimi: 22:3
5. Tanrı'ya tapınması: 22:3-4
6. Işığı: 22:5
7. Görevi: 22:5 (sonu)

Mektubun kapanışı 22:6-21

Bu ileti hakkında yedi söz 22:6-19

1. Gerçektir. 22:6 (başı)
2. Günceldir. 22:6 (ortası)-7 (başı)

3. Korunmalıdır: 22:7
4. Önemlidir: 22:8-15
5. İsa'dandır: 22:16
6. Müjdeleyicidir: 22:17
7. Değiştirilemez: 22:18-19

İsa'nın son sözleri 22:20 (başı)

Kapanış selamları 22:20-21

Thomas Jettel'e göre

16. Vahiy kitabının olası bir yapısı

<i>Yer</i>		<i>Bölüm ve ayet</i>	<i>İçerik</i>
1:1-8	PROLOG	1-3	Önsöz
			1-2 Başlık 3 Mutluluk sözü
		4-8	Giriş
			4-6 Lütuf dileğiyle selam ve Mesih'in yüceltilmesi 4a Hitap, 4b-5a Kutsama dileği 5b-6 Övgü/doksoloji 7-8 Ana konunun (dramanın) açılışı 7 (Kitabın) konusu/şiarı 8 Rab Tanrı: Var olan, var olmuş ve gelecek olan
1:9-3:22	1. perde ya da birim ya da döngü	SINANAN VE DEĞERLENDİRİLEN YERYÜZÜNDEKİ KİLİSE	
		1:9-20	Prelüd (giriş) Çağrı görümü: kiliselerin değerlendiricisi olarak yüceltilmiş Mesih
		2:1-3:22	Küçük Asya'daki 7 yerel kiliseye 7 mektup Efes, İzmir, Bergama, Tiyatira, Sart, Filadelfya, Laodikya
4:1-8:1	2. perde ya da birim ya da döngü	YARGININ HAZIRLANMASI VE AÇILMASI	
		4:1-5:14	Prelüd: Yaratıcı'nın ve Kuzu'nun taht görümü
		6:1-17	7 mührün açılması
		7:1-17	Interlüd (ara oyun, ara bölüm) (mühürlenmiş 144.000 kişi, büyük kalabalık)
		8:1 vd.	7. mühür
8:2-11:18	3. perde ya da birim ya da döngü	7 BORU	

Yer		Bölüm ve ayet	İçerik
		8:2-6	Prelüd (göksel buhur sunağının görünümü)
		8:7-9:21	7 boru (yargısı)
		10:1-11:14	Interlüd (2 tanık)
		11:15-18 vd.	7. boru – Mesih’in dünya egemenliği geldi.
11:19-14:20	4. perde ya da birim ya da döngü	TANRI İLE ŞEYTAN ARASINDAKİ BÜYÜK SAVAŞ	
		11:19-12:12	Prelüd (gök görünümü: Antlaşma Sandığı) Kadın ve çocuk
		12:13-13:18	Şeytansal üçlü birlik: 12:13-18 Gökteki ejderha, eski yılan 13:1-10 Deniz canavarı 13:11-18 Yer canavarı
		14:1-5	Interlüd (Kuzu ve mühürlenmiş 144.000 kişi)
		14:6-13	Üç meleğin iletisi: (sonsuz Müjde, Babil düştü, sonsuz yargının duyurulması)
		14:14-20 vd.	Postlüd (Mesih’in gelişine ilişkin yargı görünümü) Bütün yeryüzünün tahıl hasadı/bağ bozumu
15:1-16:17	5. perde ya da birim ya da döngü	YERYÜZÜNDE YAŞAYANLARIN ÜZERİNE 7 TAS YARGISI	
		15:1-16:1	Prelüd (tapınak görünümü)
		16:2-17 vd.	Tanrı'nın öfkesini tamamlayan 7 tas yargısı
		16:15	Interlüd (mutluluk sözü)
16:18-19:10	6. perde ya da birim ya da döngü	FAHİŞE BABİL ÜZERİNE CEZA YARGISI	
		16:18-17:3a	Prelüd (7. tasın meleği)
		17:3b-18	Babil'in sırrı ve 1. canavarla bağlantısı
		18:1-24	Babil'in yıkılışı
		19:1-10 vd.	Postlüd (gökte coşku – fahişe Babil'in karşısı olarak Kuzu'nun gerçek gelini)
19:11-21:1	7. perde ya da birim ya da döngü	ÜÇ YÖNLÜ SON YARGI	
		19:11-18	Prelüd (Mesih görünür – gök açılmıştır)
		19:19-21	Deniz ve yer canavarına karşı savaş ve onların son yargısı

Yer		Bölüm ve ayet	İçerik
		20:1-10	Ejderha'ya, Şeytan'a 1000 yıl zindan, 1000 yıl Mesih'in egemenliği, milenyum, son ayaklanma
		20:11-15	Beyaz taht: ölümler üzerine son yargı
		21:1 vd.	Postlud (yeni gök ve yeni yer)
21:2-22:5	(8.) Kapanış perdesi ve doruk noktası	TAMAMLANMIŞLIĞI İÇİNDE İSA MESİH'İN KİLİSESİ	
		21:2-10a	Prelud (tas taşıyan bir melek)
		21:10b-22:5	Yeni Yeruşalim görünümü, yeni gök, yeni yer
22:6-21	EPİLOG	6-9	Kapanış
		10-20	Sonsöz
		21	Kutsama

Rolf J. Pöhler'e göre

Bakın, onları gömmek gerekti,
dünyaya buyruklar verenleri,
sözleri de kalıcı olmadı.
Evleri yıkıntıya döndü,
sikkeleri artık geçmiyor,
toprağın altında bulunan sikkeler.
Adları sönüp gitti,
ezgileri söylenmez oldu,
krallıkları ıssız kaldı,
mühürleri kırıldı,
dilleri konuşulmaz oldu,
yasaları çoktan geçersiz.

İsa'nın adı kalıcı olacak,
İsa'nın krallığı hiç yıkılmayacak,
onun buyruğu her zaman geçerli.
Her şey İsa'nın sözü önünde çekilmeli
ve ona hiçbir ölüm erişemez.
İsa sonsuza dek egemenlik sürer

17. (Kutsal olmayan) üçlü birlik, 12-14. bölümler

<i>İlahi üçlü birlik</i>	<i>Şeytansal üçlü birlik</i>
Baba	Gökteki ejderha
Oğul'a yetki ve taht verir 2:28 3:21 12:5	"Canavar"a yetki ve taht verir 13:2, 7
Oğul	Denizden çıkan 1. canavar
Mikael = Tanrı gibi kim var?" 12:7	Canavar gibisi var mı?" 13:4

İlahi üçlü birlik	Şeytansal üçlü birlik
bir Kuzu 5:6 vd. 11:1 vd.	bir canavar/karışık yaratık 13:2
7 boynuzlu 5:6	10 boynuzlu 13:1
ve birçok taçlı 14:14 19:12	ve 10 taçlı 13:1
ve (onur) adları olan 19:12, 16	ve (küfür) adları olan 13:1
3½ yıl yeryüzünde etkindir	3½ yıl yeryüzünde kudurur 12:6, 14 13:5
ölümcül bir yara alır 5:6, 12	ölümcül bir yara alır 13:3, 12, 14
vardı - var - yeniden gelecek 1:4, 8 4:8 11:17	vardı - yok - yeniden gelecek 17:8, 11
bir dirilişe kavuşur 1:18	bir dirilişe kavuşur 13:3, 12, 14
tahta çıkar 3:21 5:12 12:5	tahta çıkar 13:2, 7
gökte yaşayanlarca tapınılır 5:8 vd. 7:10 12:10 15:2-4 22:3	yeryüzünde yaşayanlarca tapınılır 13:4, 8
onun mührünü taşıyanlarca 7:3 14:1	onun damgasını taşıyanlarca 13:16 19:20
galip ve yenendir 5:5	galip ve yenendir 13:7
kutsallar için savaşır 19:11 vd.	kutsallara karşı savaşır 13:7
Tanrı'nın adıyla konuşur 19:13	ejderhanın adıyla konuşur 13:5
Kutsal Ruh	Yerden çıkan 2. canavar
gerçek peygamber(lik ruhu) krş. Yuhanna 14:16-26 15:26 16:5-15	sahte peygamber(lik ruhu) Vahiy 16:13
Mesih'in vekilidir	canavarın vekilidir 13:12
	kuzununkine benzer boynuzları vardır 13:11
Kuzu gibi konuşur	bir/ejderha gibi konuşur
insanları Kuzu'ya tapınmaya yöneltir	insanları canavara tapınmaya saptırır 13:12, 14
gökten ateş indirir Elçilerin İşleri 2:3	gökten ateş indirir 13:13 vd.
yaşam verir 11:11	yaşam verir 13:15
Tanrı'nın mührünü verir = Kuzu'nun adını 7:1 vd. 14:1	Şeytan'ın damgasını zorla vurur = "Canavar"ın adını 13:16-18

Rolf J. Pöhler'e göre

18. Vahiy kitabında Mesih ve adları

	Adlar	Sayı	Vahiy kitabındaki ayetler
1	İsa Mesih	4	1:1, 2, 5, 9
2	Sadık tanık	1	1:5
3	Ölüler arasından ilk doğan	1	1:5
4	Dünya krallarının hükümdarı	1	1:5

	Adlar	Sayı	Vahiy kitabındaki ayetler
5	Alfa ve Omega	3	1:8; 21:6; 22:13
6	İsa	8	1:9; 12:17; 14:12; 17:6; 19:10, 10; 20:4; 22:16
7	Rab	2	1:10; 12:13
8	İnsanoğlu'na benzeyen biri	2	1:13; 14:14
9	İlk ve Son	3	1:17; 2:8; 22:13
10	Diri Olan	3	1:18; 4:9, 10
11	Yedi yıldızı sağ elinde tutan	1	2:1
12	Keskin, iki ağızlı kılıcı olan	1	2:12
13	Gözleri olan Tanrı Oğlu	1	2:18
14	Sabah yıldızı	2	2:28; 22:16
15	Tanrı'nın yedi ruhuna sahip olan ...	1	3:1
16	Kutsal ve Gerçek Olan ...	1	3:7
17	Amin	17	3:14
18	Sadık ve gerçek tanık		3:14
19	Tanrı'nın yaratılışının başlangıcı	1	3:14
20	Yahuda oymağından Aslan	1	5:5
21	Davut'un Kökü	2	5:5; 22:16
22	Kuzu	27	5:6, 8, 12, 13; 6:1, 16; 7:9, 10, 14, 17; 12:11 13:8; 14:1, 4, 4, 10; 15:3; 17:14, 14; 19:7, 9; 21:9, 14, 22, 23, 27; 22:1, 3
23	(Tanıkların) Rabbi	1	11:8
24	Onun Mesihi	2	11:15; 12:11
25	Bir erkek çocuk ...	1	12:5
26	Erkek çocuk	1	12:13
27	Bulutun üzerinde oturan	2	14:15, 16
28	Rabler Rabbi	2	17:14; 19:16
29	Krallar Kralı	2	17:14; 19:16
30	Sadık ve Gerçek	1	19:11
31	Tanrı'nın Sözü	1	19:13
32	Mesih	2	20:4, 6
33	Tahtta oturan	1	21:5
34	Başlangıç ve Son	2	21:6; 22:13

	Adlar	Sayı	Vahiy kitabındaki ayetler
35	Davut'un Kökü ve Soyusu	1	22:16
36	Rab İsa	1	22:20
37	Rab İsa Mesih	1	22:21
		89	

Kaynak: Werner Mücher, Die Offenbarung

19. Başlangıç ve son – Musa ve Yuhanna

Kutsal Kitap'ın başlangıcı ile sonu arasında, Kutsal Kitap'ın *bir* yazarı ve *bir* planı olan *bir bütün* olduğunu bize gösteren bir dizi bağlantı vardır.

Başlangıçta	Sonda
Yar. 1:1 <i>Başlangıçta</i> Tanrı gökleri ve yeri yarattı.	Vah. 22:13 b Ben <i>başlangıcım</i> ...
Yar. 1:1 <i>Gökler</i> ve <i>yer</i> .	Vah. 21:1 Ve yeni bir <i>gök</i> ve yeni bir <i>yer</i> gördüm.
Yar. 1:2 ve enginlerin üzerinde <i>karanlık</i> vardı.	Vah. 22:5 Artık <i>gece</i> olmayacak (krş. Vah. 21:25).
Yar. 1:3 Ve Tanrı: <i>Işık</i> olsun! dedi ve <i>ışık</i> oldu.	Vah. 21:23 Tanrı'nın yüceliği onu <i>aydınlatır</i> , <i>kandili</i> de Kuzu'dur.
Yar. 1:10 Toplanan sulara da <i>deniz</i> adını verdi.	Vah. 21:1 Ve <i>deniz</i> artık yoktur.
Yar. 1:14-16 ... yeryüzüne ışık vermek için <i>güneş</i> ve <i>ay</i> .	Vah. 21:23 Kentin, kendisini aydınlatacak <i>güneşe</i> ve <i>aya</i> ihtiyacı yoktur.
Yar. 1:16 Yıldızları da.	Vah. 22:16 Ben parlak <i>sabah yıldızıyım</i> .
Yar. 2:4-5 Her şey yaratıldı ve <i>yapıldı</i> .	Vah. 21:5 Ve tahtta oturan şöyle dedi: İşte her şeyi <i>yeni yapıyorum</i> .
Yar. 2:9 Bahçenin ortasındaki <i>yaşam ağacı</i> .	Vah. 22:2 Kentin caddesinin ortasında <i>yaşam ağacı</i> vardır.
Yar. 2:10 Bahçeyi sulamak için Aden'den bir <i>ırmak</i> çıkıyordu.	Vah. 22:1 Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından çıkan, billur gibi parlayan bir yaşam <i>ırmağı</i> .
Yar. 2:11 <i>Altın</i> bulunan Havila ülkesi; bu ülkenin altını iyidir.	Vah. 21:18 Kent saf cama benzeyen saf <i>altındandır</i> .
Yar. 2:12 <i>Değerli taşlar</i> .	Vah. 21:19 Ve kent surunun temel taşları her türlü <i>değerli taşla</i> süslenmişti.
Yar. 4:17 Kayın'ın kurduğu bir <i>kent</i> .	Vah. 21:2 Ve kutsal <i>kentin</i> , yeni Yeruşalim'in, kocası için süslenmiş bir gelin gibi hazırlanmış olarak gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm.
Yar. 2:15 Tanrı'nın <i>insanlarla</i> paydaşlığı.	Vah. 21:3 Ve onlarla (<i>insanlarla</i>) birlikte yaşayacak.
Yar. 2:21-23 Bir <i>gelin</i> kocasına getirilir.	Vah. 21:2 Kocası için süslenmiş bir <i>gelin</i> gibi.
Yar. 3:1 <i>Yılan</i> aldatıcı olarak işe başlar.	Vah. 20:10 Ulusları saptıran eski <i>yılan</i> ateş ve kükürt gölüne atıldı.
Yar. 3:4 <i>Yalan</i> içeri girer.	Vah. 21:27 İğrençlik ve <i>yalan</i> işleyen hiçbir şey kente girmeyecek.

Başlangıçta	Sonda
Yar. 3:7 Çıplak olduklarını anladılar; <i>incir yapraklarını</i> birbirine bağlayıp kendilerine önlük yaptılar.	Vah. 19:8 Ve ona temiz ve parlak <i>ince keten</i> giyinmesi verildi; çünkü ince keten, kutsalların doğruluğudur.
Yar. 3:7 İnsanlık <i>kayıp</i> .	Vah. 21:24 Uluslar <i>kurtarılmış</i> .
Yar. 3:8 Ve adam ile karısı bahçenin ağaçları arasında RAB Tanrı'nın yüzünden <i>saklandılar</i> .	Vah. 21:3 İşte <i>Tanrı'nın</i> konutu insanlarla birlikte.
Yar. 3:17-19 <i>Zahmet</i> ve <i>emek</i> verildi.	Vah. 21:4 Ve onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Yas yok, feryat yok, <i>acı yok</i> .
Yar. 3:19 <i>Ölüm</i> hükmü verildi.	Vah. 21:4 Artık <i>ölüm</i> olmayacak.
Yar. 3:17 Bir <i>lanet</i> söylendi.	Vah. 22:3 Ve artık hiçbir <i>lanet</i> olmayacak.
Yar. 3:15 Büyük vaat.	Vah. 20-22 Vaat gerçekleşti.

Kaynak: "KOMM" dergisi, Ocak 2012

20. Yararlanılan yorumlar

Allen, James, Die Offenbarung, Was die Bibel lehrt, Dillenburg, 1999

Baines, T.B., The Revelation of Jesus Christ, London, 1905

Barclay, William, Das sagt der Auferstandene, Kassel, 1967

Beale, Gregory K., The Book of Revelation: A Commentary on the Greek Text, Grand Rapids, 1999

Dennet, Edward, The Vision of John in Patmos

Dönges, Dr. Emil, Was bald geschehen muss, Dillenburg, 1985

Frey, Hellmuth, Das Ziel aller Dinge, Das erweckliche Wort, Lahr-Dinglingen, 1977

Grant, F.W., Numerical Bible, New Jersey, 1978

Gregg, Steve, Revelation, Four Views, A Parallel Commentary, Nashville, 1997

Guthrie, Donald, New Testament Introduction, Don Mills 1970

Hartenstein, Karl, Der wiederkommende Herr, Stuttgart, 1948

Hausoul, Raymond R., Openbaring, <http://bijbelstudie.110mb.com/index.php>, 2009

Hinkelmann, Frank, Die sieben Sendschreiben der Offenbarung, Nürnberg, 2004

Keck, Erwin, Die Offenbarung, Route 66 – Quer durch die Bibel, <http://www.ewaldkeck.de/downloads/route66.html>

Jettel, Thomas, Gedanken zur Gliederung des Buches der Offenbarung, 2010, yayımlanmamış el yazması

Ladd, Georg Eldon, A Commentary on the Revelation on John, Grand Rapids, 1972

Johnson, Dennis E., Triumph of the Lamb, New Jersey, 2001

Kelly, William, The Revelation, London, 1901

Ouweneel, W.J., De Openbaring van Jesus Christus, Deel 1 en 2, Vaasen, 1988

Peters, Benedikt, Geöffnete Siegel, Berneck, 1991

Poythress, Vern S., The returning King, New Jersey, 2000

Rossier, Henry, Die symbolische Sprache der Offenbarung, Neustadt, 1972

Smith, Hamilton, Die Sendschreiben an die sieben Versammlungen, Interlaken

Tenney, Merrill C., Die Welt des Neuen Testaments, Marburg, 1979

Trail, Ronald L. AN EXEGETICAL SUMMARY OF REVELATION, SIL International, Texas, 2008